

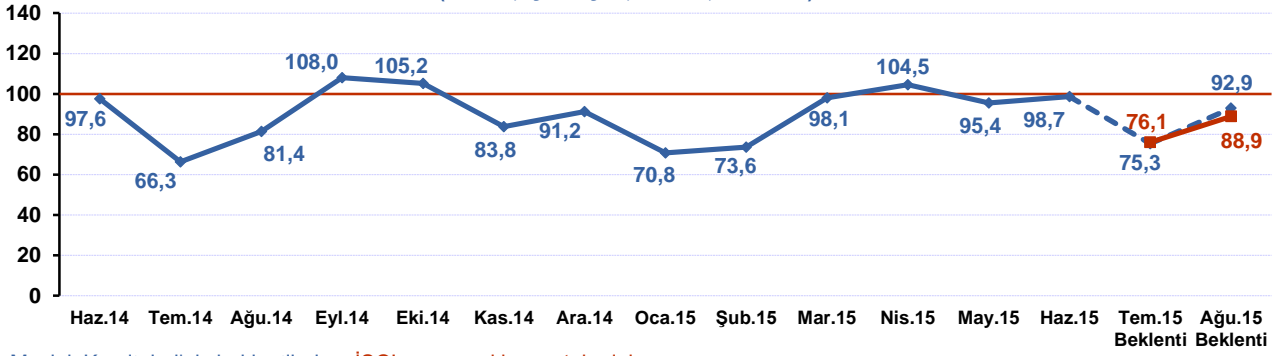
İSTANBUL
SANAYİ ODASI

MESLEK KOMİTELERİ
DURUM TESPİT ANKETİ
SONUÇLARI
Temmuz 2015

Ekonomik Arařtırmalar Őubesi

SANAYİ GELİŞİM ENDEKSİ

SANAYİ GELİŞİM ENDEKSİ (SGE) (Üretim, İç Satışlar, İhracat, İstihdam)

Meslek Komiteleri'nin beklentileri ISO'nun gerçekleşme tahmini

İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri Sanayi Gelişim Endeksi (SGE), ülkemiz sanayi sektörünün genel eğilimi ile örtüşen ve İstanbul Sanayi Odası tarafından ölçülen üretim, iç satış, ihracat ve istihdam yayılma endekslerinin aritmetik ortalaması ile hesaplanan ekonomik öncü göstere niteliği taşımaktadır. Meslek Komitelerimiz tarafından gelen aylık bildirimler ile oluşturulan SGE, güncel dönem için reel ekonominin izlenmesine yardımcı olurken, geriye dönük tarihsel verilerle trend analizinin yapılmasını ve yakın geleceğe ilişkin beklentilerin ortaya konulmasını sağlamakta, böylece sanayi sektörünün genel görünümü hakkında tutarlı bir tablo çizmektedir.

Ülkemiz sanayi sektöründeki gelişmelere oldukça duyarlı olan ve bunlarla yüksek seviyede korelasyona sahip olan gelişim endeksi, sanayi sektörü iç dinamikleri hakkında analiz dönemine ilişkin öncü bilgiler sunmakta ve cari analiz dönemini takip eden iki ay için ileriye dönük beklentileri içermektedir.

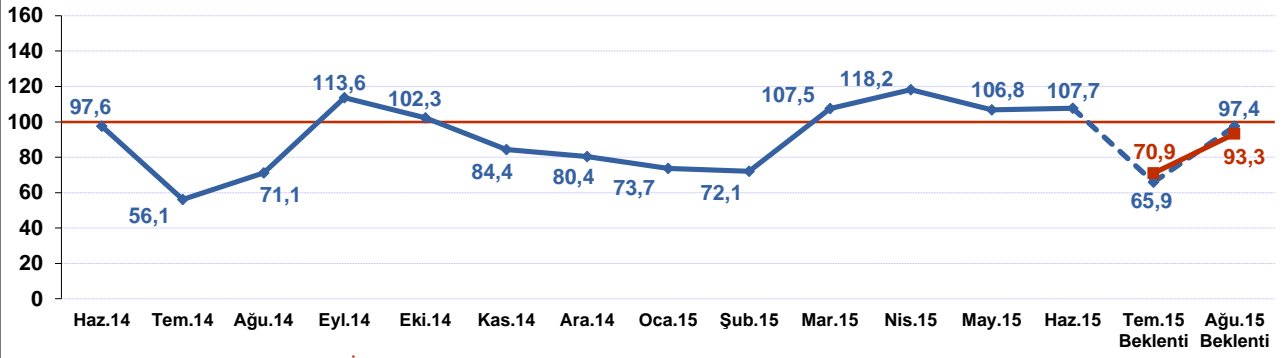
2014 yılında iç talepteki soğumanın yanı sıra Euro Bölgesi'ndeki sorunların ve bölgemizde yaşanan jeopolitik gerilimlerin ihracat pazarlarına etkileri özellikle yılın ikinci yarısı itibarıyla sanayi sektörüne olumsuz yansımıştır. Aynı dönemde döviz kuru ve faizlerdeki dalgalanmalar da enerji ve emtia fiyatlarındaki düşüşlerin olumlu etkilerini sınırlamıştır. SGE Kasım 2014 - Ocak 2015 dönemi boyunca 31,6 puanlık sert bir gerileme göstermiş ve Ocak'ta 70,8 ile son 5 ayın en zayıf seviyesinde gerçekleşmiştir. 2015'in ilk Şubat-Nisan dönemindeki belirgin toparlanmanın ardından ikinci çeyrekte 95-100 bandında yataya yakın bir seyir söz konusudur.

İSO Meslek Komiteleri Durum Tespit Anketi'nin Temmuz 2015 sonuçlarına göre, SGE'de bir önceki aya göre gerçekleşen 3,3 puanlık ılımlı artışta, SGE'yi oluşturan alt endekslerden istihdam dışında tümünde iyileşme gerçekleşmesi rol oynamıştır. İç satışlar alt endeksi Temmuz ayında 115,4 ile son 19 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiş, ihracat endeksi ise 100 eşiğinin altında kalmış olmakla birlikte önceki aya göre 12,2 puanlık bir artışla 89,5'e yükselmiştir. Üretim endeksi geçtiğimiz aya göre 0,9 puanlık çok hafif bir iyileşme ile 107,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Haziran ayına kıyasla 17,9 puan gerileyerek 82,1'e düşen istihdam endeksi ise SGE'deki iyileşmenin daha güçlü olmasını engellemiştir.

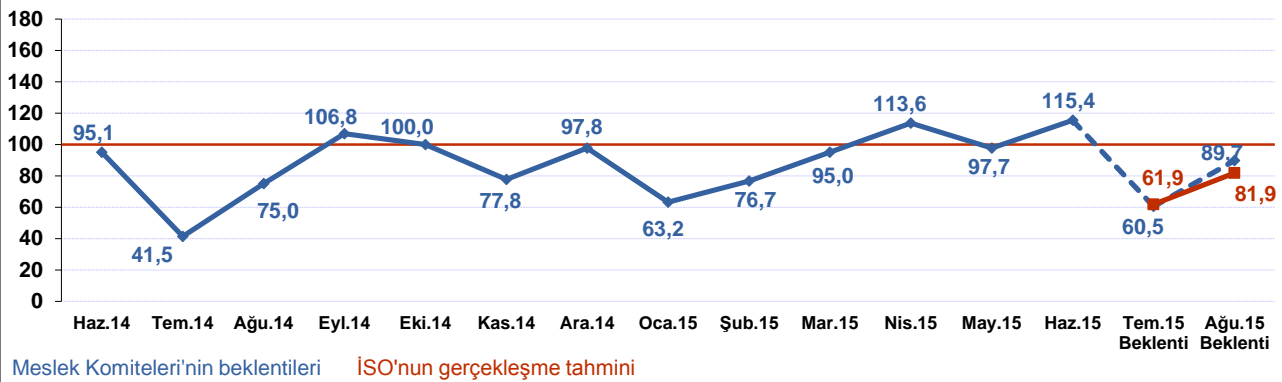
İSO Meslek Komitelerinin beklentileri, ilk çeyrekte gösterdiği toparlanmanın ardından yatay bir seyir gösteren SGE'nin Temmuz'da 23,4 puan gibi sert bir düşüşle 75,3'e gerileyeceği yönündedir. Bu beklentide özellikle iç satışlar ve üretim endekslerindeki olumsuz eğilimin ağırlık taşıdığı görülmektedir. Ancak Ağustos 2015 ayı tahminleriyle oluşan SGE beklentisi, bu iki alt endeksin yeniden toparlanmasıyla birlikte SGE'nin 92,9'a yükseleceğine işaret etmektedir.

GELİŞİM ENDEKSLERİ

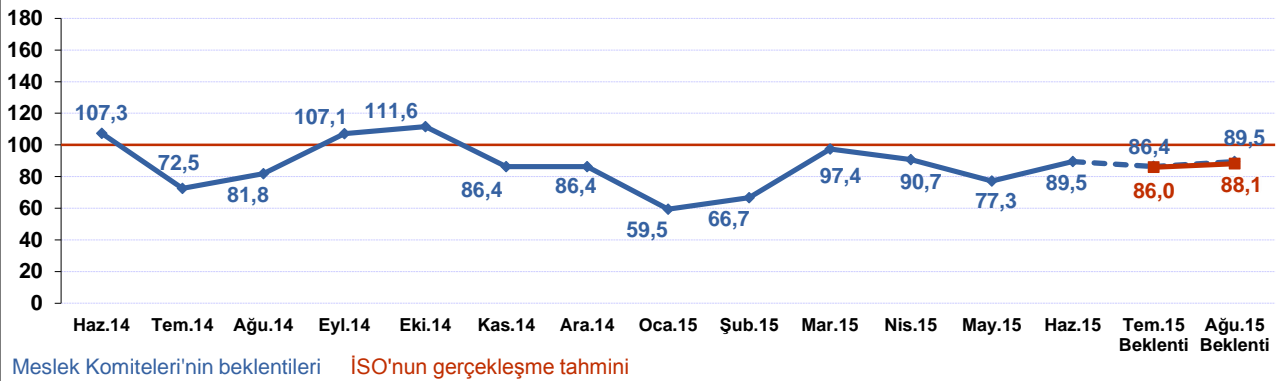
ÜRETİM ENDEKSİ

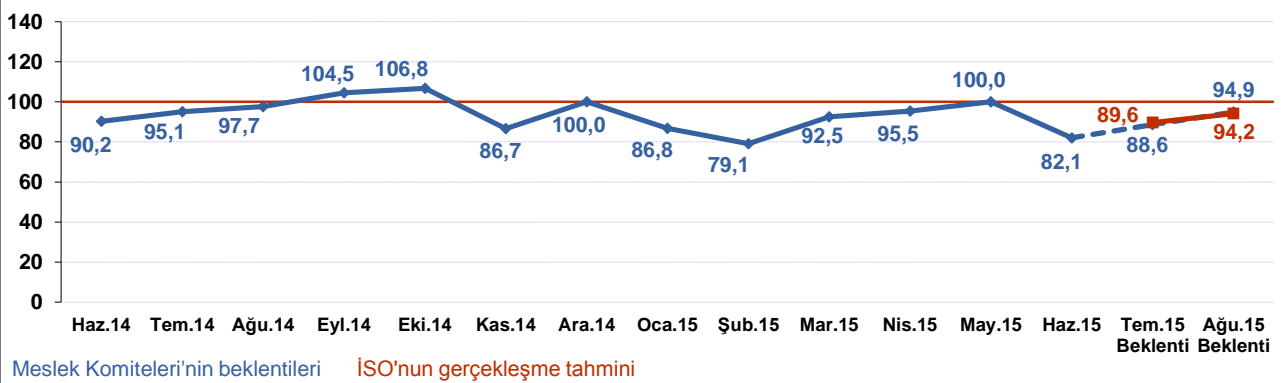
İÇ SATIŞLAR ENDEKSİ

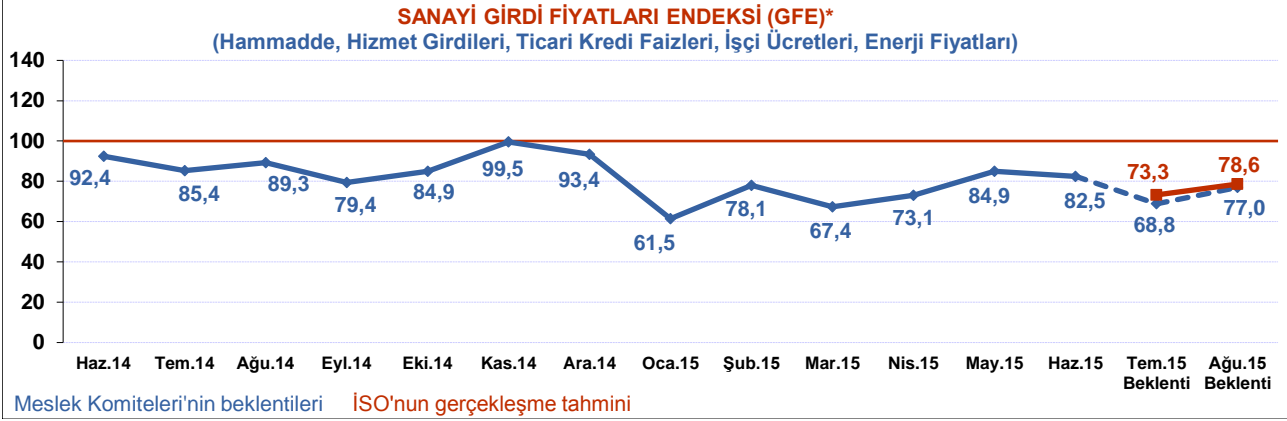
İHRACAT ENDEKSİ

İSTİHDAM ENDEKSİ

SANAYİ GİRDİ FİYATLARI ENDEKSİ

(*) 2013 yılı Ocak ayından itibaren İSO Girdi Fiyatları Endeksi hesaplamasına Enerji Fiyatları Endeksi de dahil edilmeye başlanmış, daha önceki dönemlere ait sonuçlar revize edilmiştir.

Önemli Not: Girdi fiyat endeks değerleri ile maliyetler arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle girdi fiyat endeksi ve alt endekslerinin 100 kritik eşik değerinden yüksek olması girdi fiyatlarındaki düşüş eğiliminin ağırlıkta olduğunu göstermekte ve olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Hammadde, hizmet girdileri, ticari kredi faizleri, işçi ücretleri ve enerji fiyatları yayılma endekslerinin aritmetik ortalaması ile hesaplanan İSO Meslek Komiteleri Sanayi Girdi Fiyatları Endeksi (GFE), ülke sanayisinin girdi maliyetlerindeki gelişmeleri resmeden önemli bir ekonomik gösterge niteliği taşımaktadır.

GFE altında yer alan hizmet girdileri ve işçi ücretleri endeksleri mevsimsel etkiler barındırdıklarından, özellikle Ocak ve Temmuz aylarında artan girdi maliyetlerinden dolayı GFE yıllık trendinden saparak düşük seviyelere gerilemektedir. Bu aylar dışında ise GFE genel olarak hammadde fiyatları, ticari kredi faizleri ve enerji fiyatlarındaki gelişmeler ışığında eğilim sergilemektedir.

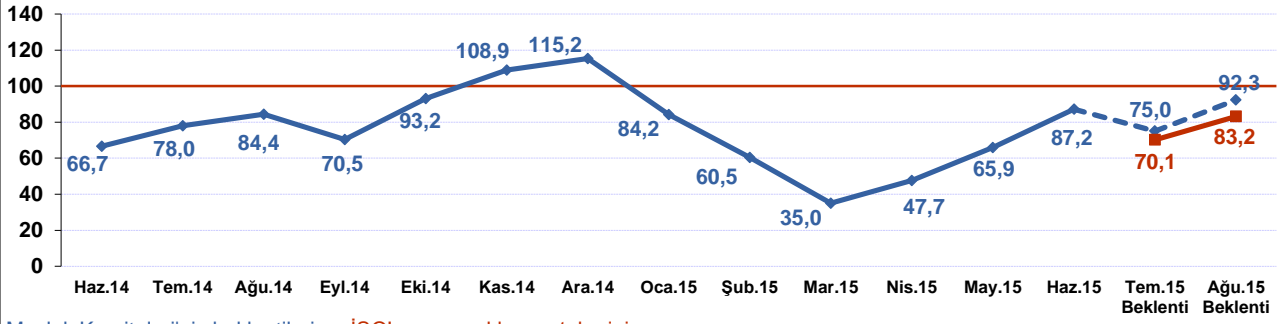
Sanayi için temel girdi fiyatlarındaki gelişmelerin özetlendiği GFE, 2014'ün sonbahar ayları itibarıyla özellikle enerji ve hammadde tarafındaki fiyat düşüşlerinden olumlu etkilenmiştir. Ancak endeksin 1 yılı aşkın süredir 100 nötr eşik değerinin altında yer alması dikkat çekmektedir. 2015 Ocak ayında hizmet girdileri ve işçi ücretlerindeki mevsimsel maliyet artışlarının yanı sıra döviz kuru hareketlerinin olumsuz yansıdığı hammadde ve enerji fiyatlarının da etkisiyle GFE'nin 34,9 puan birden düşerek 61,9 seviyesine çekildiği görülmektedir. 2015'in ilk çeyreğinde ise hammadde ve enerji fiyatlarındaki görece toparlanma ve ticari kredi faizleri endekslerindeki bozulma GFE'yi olumsuz etkilemiştir. Mayıs ayına kadarki dönemde ise ticari kredi faizleri dışındaki GFE alt endekslerinde iyileşme söz konusu olmuş, bu durum sanayicilerin girdi maliyetlerine ilişkin değerlendirmelerine olumlu yansımıştır.

Buna karşılık, Temmuz 2015 anketi sonuçlarına göre GFE Haziran'da önceki aya göre 2,4 puanlık bir düşüşle 82,5 seviyesine gerilemiştir. Endekste bu düşüş, anket katılımcılarının hizmet girdileri, ticari krediler ve işçi ücretleri tarafında maliyet baskılarının arttığı yönündeki değerlendirmelerini yansıtmaktadır. Enerji fiyatları ve özellikle de hammadde fiyatları endekslerindeki iyileşmeler ise GFE'de daha sert bir düşüşün önüne geçmiş gibi görünmektedir. GFE'yi oluşturan tüm alt endeksler 2015'in ilk yarısı boyunca 100 nötr seviyesinin altında gerçekleşmiş durumdadır.

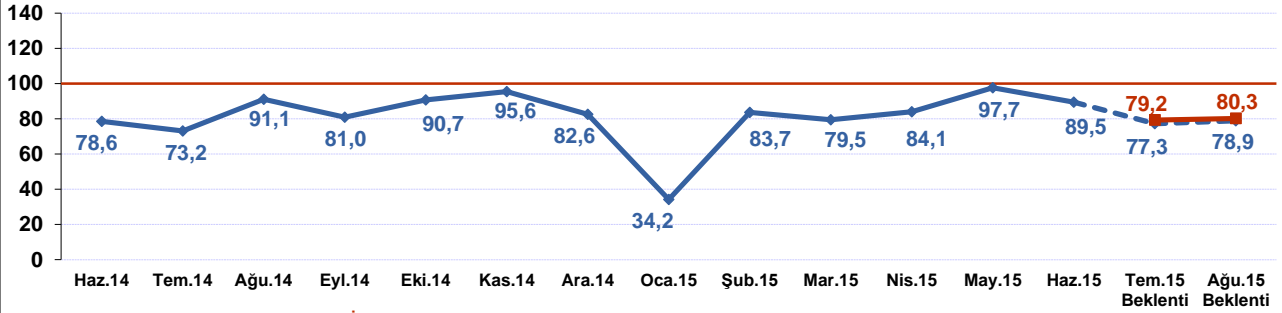
İSO Meslek Komitelerinin Temmuz 2015 için aylık 13,7 puanlık bir gerilemeyle 68,8 olarak gerçekleşen GFE beklentisi, ticari kredi faizleri haricindeki tüm alt endekslerin aylık bazda olumsuz seyredeceği yönündeki beklentileri yansıtmaktadır. Ağustos 2015'te ise işçi ücretleri dışındaki tüm endekslerin olumlu yönde değişim göstereceği öngörülerine bağlı olarak İSO Meslek Komitelerinin GFE beklentisi 77'ye yükselmektedir.

GİRİ FİYATLARI ENDEKSLERİ

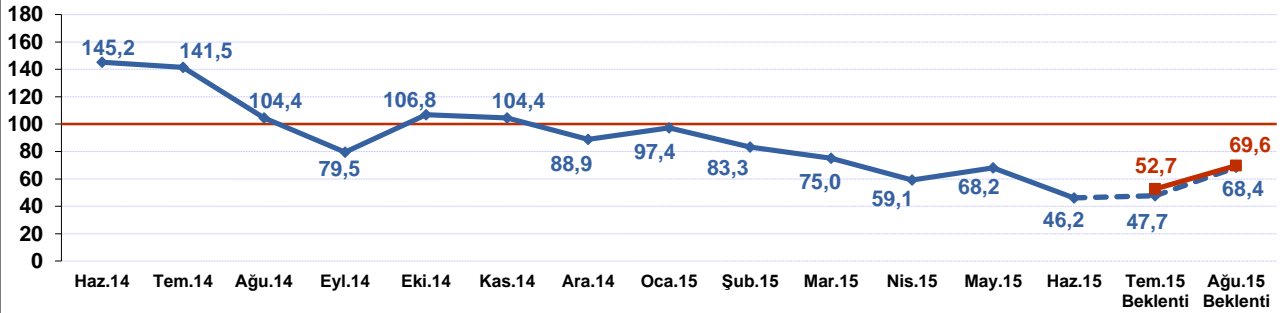
HAMMADE ENDEKSİ

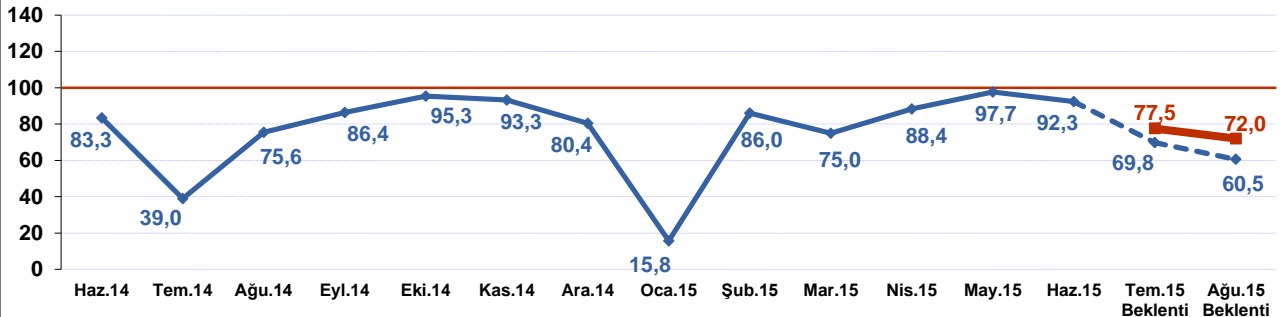
HİZMET GİRDİLERİ ENDEKSİ

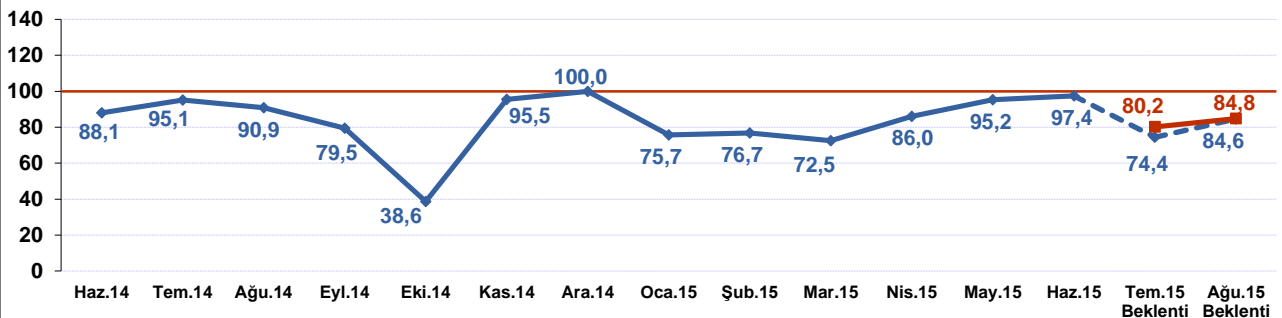
TİCARİ KREDİ FAİZLERİ ENDEKSİ

İŞÇİ ÜCRETLERİ ENDEKSİ

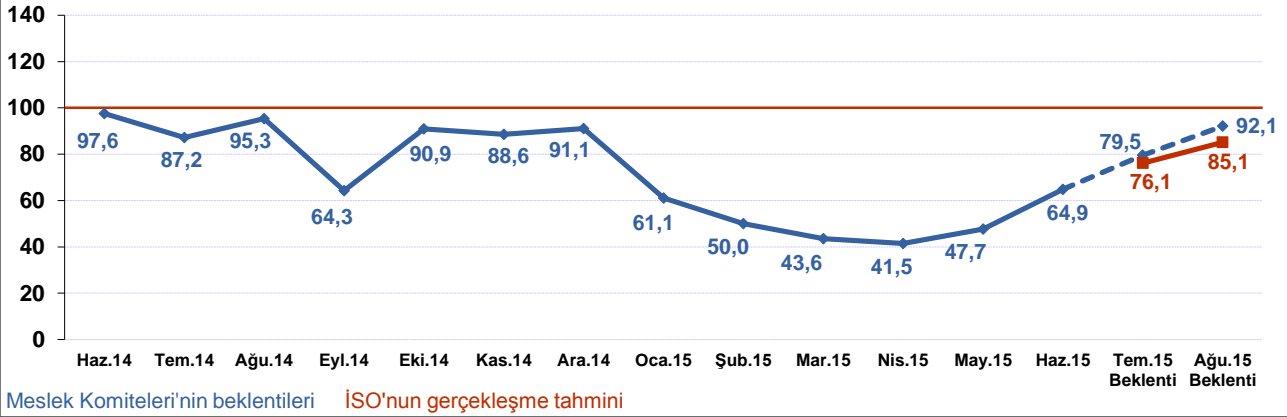

ENERJİ FİYATLARI ENDEKSİ

DİĞER ENDEKSLER

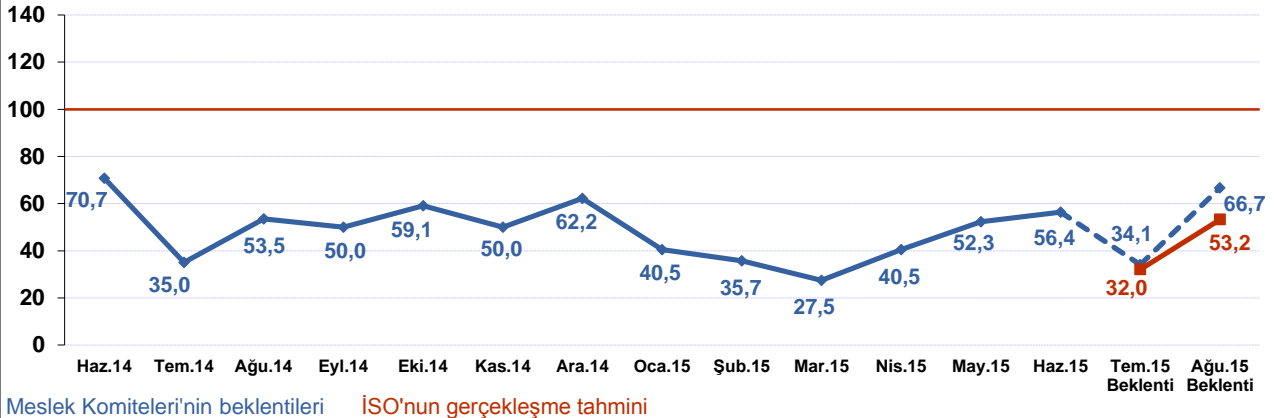
İTHAL GİRDİLER ENDEKSİ

Önemli Not: İthal girdiler ile endeks değerleri arasında negatif bir ilişki olup endeksteeki artış (azalış) ithal girdilerdeki değer düşüş (yükseliş) eğilimini göstermektedir.

İthal girdilerin birim fiyatlarındaki değer değişimleri ile oluşturulan ithal girdiler endeksi, ithal girdi fiyatlarında artış bildiren anket katılımcılarının oranı arttığında düşüş gösterirken, ithal girdi fiyatlarında düşüş bildiren anket katılımcılarının oranı yükseldiğinde endeks artmaktadır. 2013 yılının ikinci yarısında başlayan finansal dalgalanma ve TL'deki keskin değer kaybına bağlı olarak son derece düşük seviyelerde seyretmiş, 2014 Ocak-Nisan döneminde hızlı bir iyileşme gösteren endeks Eylül'deki düşüş haricinde yılın geri kalan aylarında yataya yakın bir seyir izlemiştir. Döviz kurunda gerçekleşen belirgin yükselişle paralel bir şekilde Nisan'da 41,5'e kadar gerileyen ithal girdiler endeksi Mayıs ve Haziran aylarında toparlanma göstermiş, Haziran 2015'te endeks 64,9 ile son 6 ayın en yüksek seviyesine ulaşmıştır Meslek Komitelerinin beklentileri, endeksin bu trendi sürdürerek Temmuz ve Ağustos aylarında sırasıyla 79,5 ve 92,1'e yükseleceği yönündedir.

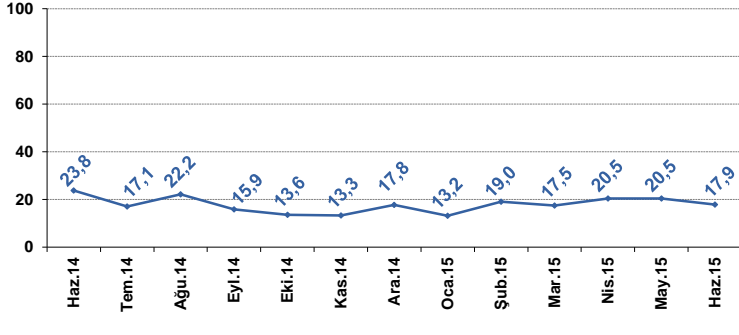
KARLILIK ENDEKSİ

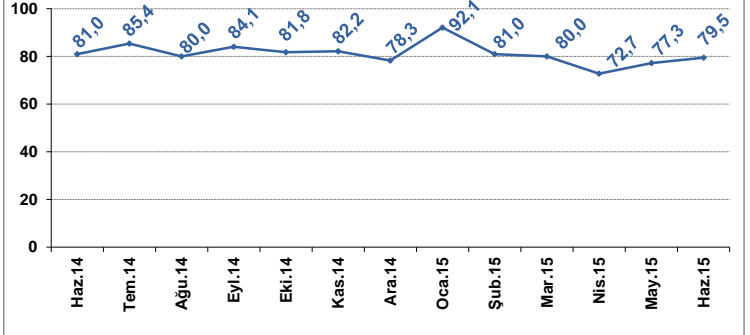
Meslek Komitelerimizin karlılıklarına yönelik hazırlanan endeks bulgularında gözlemlenen temel sonuç, endeksin devamlı olarak 100 kritik eşik değerinin altında seyretmesidir. Bu durum karlılığa yönelik anket bildirimlerinde azalışların devamlı olarak artışların üstünde kalması ile açıklanmaktadır. Son bir yıllık dönemde 70,7 gibi olumlu sayılamayacak bir seviyeye Haziran 2014'te tepe noktaya ulaşan endeks ekonomideki yetersiz büyüme performansı ile finans piyasalarındaki oynaklık nedeniyle toparlanamamıştır. 2014'ün ikinci yarısındaki artışın ardından . 2015'in başlarında sert kur hareketleri ve zayıflayan talebin etkisiyle karlılık olumsuz etkilenmiş ve endeks Mart 2015'te 27,5'e kadar düşmüştür. İkinci çeyrekte itibaren toparlanmaya başlayan endeks Haziran 2015'te 56,4'e yükselmiştir. Meslek Komitelerinin beklentileri, karlılık endeksinin Temmuz'da ani bir düşüşle 34,1'e geriledikten sonra Ağustos'ta 66,7'ye yükseleceği ve mevcut artış trendine kaldığı yerden devam edeceği yönündedir.

MESLEK KOMİTELERİNİN SORUNLARI

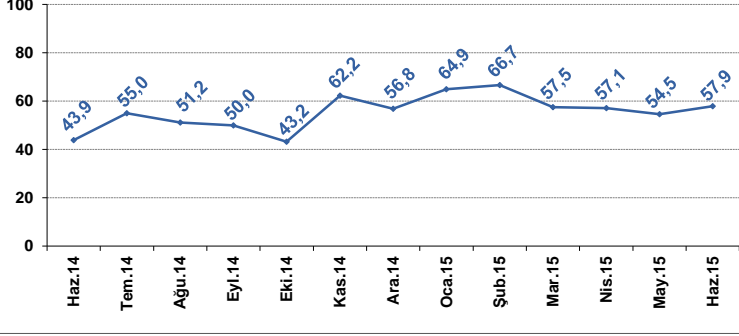
Hammaddede Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

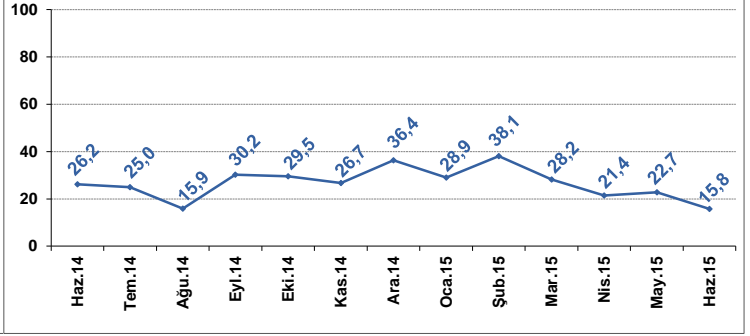
İç Pazarda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

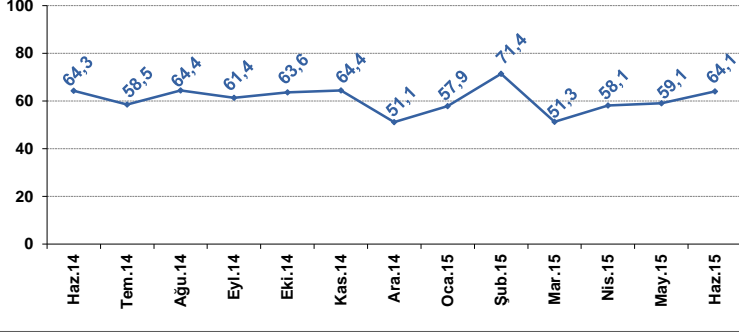
İhracatta Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

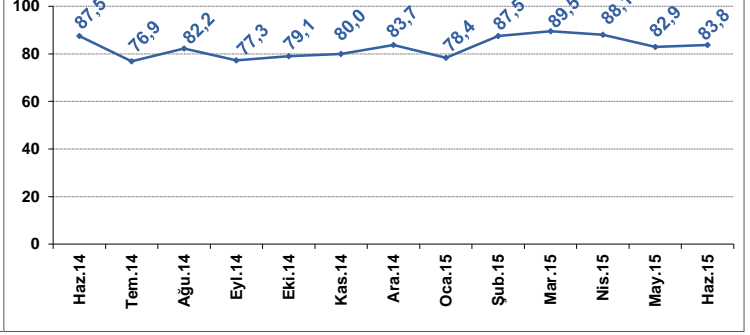
İthalatta Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

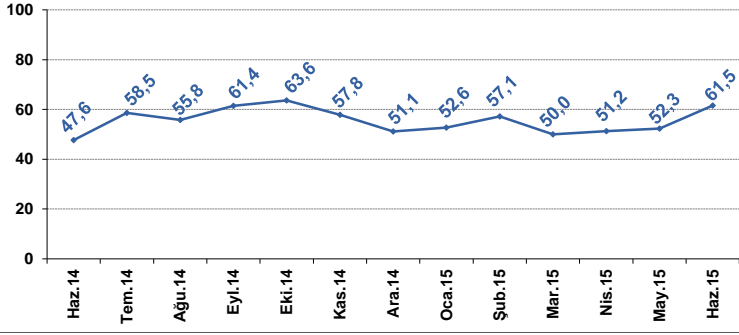
Finansman Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

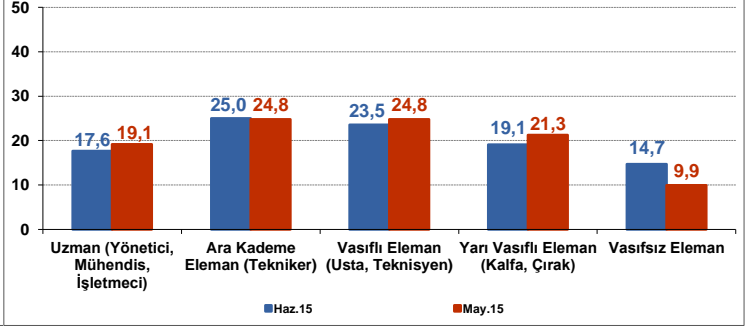
İstihdam Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

Yatırım Konusunda Sorun Yaşadığını Belirtenlerin Oranı

Niteliklerine Göre Bulmakta Zorlanılan Çalışan Türleri

İSO Meslek Komiteleri Ekonomik Göstergelere İlişkin Yılsonu Tahminleri (Ortalama)

	Tem.14	Ağu.14	Eyl.14	Eki.14	Kas.14	Ara.14	2014*	Oca.15	Şub.15	Mar.15	Nis.15	May.15	Haz.15	Tem.15
GSYİH Büyüme %	%3,8	%3,7	%3,7	%3,4	%3,5	%3,1	%2,9	%3,6	%3,5	%3,2	%3,1	%3,2	%3,1	%3,1
Yıllık Yİ-ÜFE	%8,0	%8,2	%8,3	%8,5	%8,6	%8,8	%6,4	%7,3	%7,1	%7,7	%7,9	%8,0	%7,9	%7,9
Yıllık TÜFE	%8,1	%8,2	%8,4	%8,8	%8,9	%9,1	%8,2	%7,7	%7,6	%8,1	%8,3	%8,2	%8,3	%8,2
ABD Dolar Kuru	2,20 TL	2,22 TL	2,27 TL	2,31 TL	2,27 TL	2,31 TL	2,32 TL	2,48 TL	2,65 TL	2,74 TL	2,79 TL	2,80 TL	2,84 TL	2,83 TL
Euro Kuru	3,00 TL	2,96 TL	2,96 TL	2,93 TL	2,85 TL	2,86 TL	2,82 TL	2,84 TL	3,02 TL	2,90 TL	2,94 TL	3,07 TL	3,14 TL	3,08 TL

* GSYİH büyüme, Yİ-ÜFE ve TÜFE oranları 2014 yıllık değişimini, kurlar ise 2014 yıl sonu TCMB efektif alış değerlerini ifade etmektedir.

**İSTANBUL
SANAYİ ODASI**

Meşrutiyet Caddesi No: 62 Tepebaşı 34430 İstanbul
Tel: 0(212) 252 29 00 Faks: 0(212) 249 50 84 www.iso.org.tr